

Rolnummer 6059
Arrest nr. 136/2015 van 1 oktober 2015

ARREST

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel 5, eerste lid, c), van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, zoals ingevoegd bij artikel 44 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, gesteld door het Hof van Beroep te Bergen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters J.-P. Snappe, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, F. Daoût en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging*

Bij arrest van 3 oktober 2014 in zake Jean-Marie Delobel tegen de Pensioendienst voor de Overheidssector en de Franse Gemeenschap, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 10 oktober 2014, heeft het Hof van Beroep te Bergen de volgende prejudiciële vragen gesteld :

1. « Schendt artikel 5, eerste lid, c), van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwyzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, zoals in dat besluit ingevoegd bij artikel 44 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in zoverre de leden van het onderwyzend personeel die een politiek mandaat van schepen uitoefenen, worden geacht een bijbetrekking in het onderwijs uit te oefenen en bijgevolg geen aanspraak kunnen maken op een pensioen ten laste van de Schatkist wegens de uitoefening van hun activiteit als lid van het onderwyzend personeel, terwijl de personeelsleden van de andere overheidsdiensten die eveneens een schepenmandaat uitoefenen, aanspraak kunnen maken op een pensioen ten laste van de Schatkist door het bestaan van hun ambt in een overheidsdienst ? »;

2. « Schendt artikel 5, eerste lid, c), van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwyzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, zoals in dat besluit ingevoegd bij artikel 44 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, en zoals geïnterpreteerd in het arrest van het Hof van Cassatie van 14 maart 2011, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het, toegepast op de leden van het onderwyzend personeel die houder zijn van een mandaat van burgemeester of van schepen, een discriminatie invoert tussen die openbare mandatarissen en diegenen die een ander beroep in de overheidssector uitoefenen door de uitoefening van hun recht om te worden verkozen, aldus indirect te beperken ? ».

Memories zijn ingediend door :

- Jean-Marie Delobel, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. L. Rase, advocaat bij de balie te Luik;

- de Franse Gemeenschap (vertegenwoordigd door haar Regering, ten verzoeken van de Minister van Opvoeding), bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. M. Nihoul, advocaat bij de balie te Nijvel.

Jean-Marie Delobel heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 24 juni 2015 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers F. Daoût en E. Derycke te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 15 juli 2015 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 15 juli 2015 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

J.-M. Delobel was sinds 1 september 1968 leerkracht en vervolgens, sinds 1 september 1978, directeur van het secundair onderwijs in een inrichting voor gesubsidieerd vrij onderwijs. Daarnaast was hij vanaf 2 januari 1977 schepen van de stad Verviers. Van 1 januari 1997 tot 31 december 2000 heeft hij voor 9/38sten politiek verlof genomen om zijn mandaat van schepen uit te oefenen. Vanaf 3 januari 2001 heeft hij een volledige terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden verkregen. Vanaf 1 november 2004 heeft hij zijn rechten op het onderwijspensioen doen gelden.

Bij de berekening van zijn onderwijspensioen is rekening gehouden met de prestaties die zijn verricht tussen 1 september 1968 en 31 december 1976 en tussen 1 januari 1997 en 31 december 2000. De periode van 1 januari 1977 tot 12 december 1996 is niet meegerekend wegens de uitoefening van zijn schepenmandaat bij de stad Verviers, daar zijn onderwijsambt gedurende die periode, volgens de pensioenadministratie, als een bijbetrekking moest worden beschouwd. De Franse Gemeenschap, die voor hem toelagen had gestort als lid van het onderwijzend personeel, heeft de pensioenadministratie erover ingelicht dat hij gedurende die periode een bijbetrekking heeft uitgeoefend.

De vordering van J.-M. Delobel voor de Rechtbank van eerste aanleg te Verviers strekte ertoe de Belgische Staat, in de persoon van de minister van Pensioenen, ertoe te laten veroordelen zijn situatie te regulariseren rekening houdend met de twintig jaar tijdens welke hij zijn onderwijsambt als hoofdambt heeft uitgeoefend en de Franse Gemeenschap ertoe te laten veroordelen de documenten te verbeteren die hebben gediend als basis voor de berekening van zijn rustpensioen. Bij vonnis van 4 februari 2008 heeft de Rechtbank de vordering ontvankelijk maar ongegrond verklaard. Bij arrest van 24 maart 2009 heeft het Hof van Beroep te Luik dat vonnis tenietgedaan en heeft het de oorspronkelijke eis ingewilligd. Bij arrest van 14 maart 2011 heeft het Hof van Cassatie dat arrest vernietigd en de zaak doorverwezen naar het Hof van Beroep te Bergen.

Voor het Hof van Beroep te Bergen werpt J.-M. Delobel twee vragen op in verband met de bestaanbaarheid van artikel 5, eerste lid, c), van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, ingevoegd bij artikel 44 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Het Hof van Beroep gaat in op dat verzoek en stelt aan het Hof de hiervoor weergegeven vragen.

III. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de eerste prejudiciële vraag

A.1.1. J.-M. Delobel is van mening dat, vóór het jaar 1996, door de toepassing, op zijn situatie, van artikel 5 van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, zoals geïnterpreteerd door het Hof van Cassatie, een onverantwoord verschil in behandeling in het leven wordt geroepen tussen de houders van een openbaar schepenmandaat die een ambt in het onderwijs hebben uitgeoefend en de houders van een openbaar schepenmandaat die een ambt in een andere openbare dienst of een beroep onder het statuut van werknemer of zelfstandige hebben uitgeoefend, aangezien de eerstgenoemden geen

aanspraak kunnen maken op een pensioen ten laste van de overheidssector voor de in het onderwijs uitgeoefende ambten, terwijl de laatstgenoemden een pensioen genieten dat overeenstemt met de uitoefening van hun beroep.

Hij is van mening dat categorieën van gepensioneerden, namelijk de gepensioneerde werknemers van het onderwijs die een schepenmandaat hebben uitgeoefend en de gepensioneerde werknemers van de andere openbare diensten die hetzelfde mandaat hebben uitgeoefend, dienen te worden vergeleken in het licht van de valorisatie van de gepresteerde diensten voor het bepalen van het bedrag van hun rustpensioen. Hij voert aan dat die categorieën van gepensioneerde werknemers vergelijkbaar zijn omdat de uitoefening van het schepenmandaat identiek is, ongeacht of het wordt uitgeoefend door een leerkracht of door een andere ambtenaar. Hij onderstreept dat die discriminatie in 1996 is verdwenen met de invoering van het politiek verlot.

A.1.2.1. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat de in de prejudiciële vraag met elkaar vergeleken categorieën van personen zich in objectief verschillende situaties bevinden, daar de juridische relatie met hun werkgever verschillend is. Zij herinnert eraan dat de personeelsleden van het gesubsidieerd vrij onderwijs worden aangeworven onder arbeidsovereenkomst door privaatrechtelijke rechtspersonen, terwijl de personeelsleden van de overheidsdiensten in principe worden aangeworven onder een reglementair statuut dat eenzijdig is vastgesteld door publiekrechtelijke rechtspersonen. Zij wijst erop dat dat verschil van juridische aard op het vlak van de arbeidsbetrekkingen met name tot gevolg heeft dat de personeelsleden van het vrij onderwijs, inzake pensioenen, wanneer de wetgever niet heeft voorzien in een afwijking, aanspraak kunnen maken op de pensioenregeling van de werknemers, terwijl de personeelsleden van de overheidsdiensten dat niet kunnen. Zij voegt eraan toe dat het niet relevant is de situatie van de leerkrachten, die afhangen van de Franse Gemeenschap, te vergelijken met die van de gewestelijke of federale ambtenaren.

A.1.2.2. De Franse Gemeenschapsregering preciseert dat het aangeklaagde verschil in behandeling enkel heeft bestaan tot de inwerkingtreding, op 13 december 1996, van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 24 oktober 1996 tot wijziging van de geldelijke toestand van de leden van het onderwijzend personeel van de Franse Gemeenschap. Zij zet uiteen dat, aangezien het niet verplicht was om ambtshalve politiek verlot te nemen, de betrokken leerkracht tijdens de betwiste periode vóór 13 december 1996 zijn onderwijsambten kon cumuleren met een schepenmandaat. Zij is van mening dat het verschil in behandeling berust op een objectief criterium, namelijk het bestaan van een andere betrekking en de omvang van de inkomsten die deze voortbracht.

Zij zet uiteen dat het hoofddoel van het onderscheid tussen de uitoefening van een hoofdambt en de uitoefening van een bijbetrekking erin bestond, in het belang van het onderwijs, de verplichting voor de leerkrachten om zich volledig te wijden aan hun ambt, te verzoenen met de noodzaak hen in staat te stellen om, binnen bepaalde perken, een voor hun onderricht nuttige beroepservaring te verwerven. Zij voegt eraan toe dat de leerkrachten de uitoefening van hun voltijdse activiteit van leerkracht mochten cumuleren met de uitoefening van een andere beroepsactiviteit en beide inkomsten mochten cumuleren, maar dat die cumulatie, teneinde de leerkrachten ertoe aan te zetten zich hoofdzakelijk te wijden aan hun onderwijsambt, geldelijke gevolgen kon hebben door de prestaties als leerkracht te kwalificeren als bijbetrekking. Zij preciseert voorts dat de personeelsleden van de andere overheidsdiensten onderworpen waren aan de wet van 18 september 1986 tot instelling van het politiek verlot voor de personeelsleden van de overheidsdiensten, zodat zij de inkomsten uit hun mandaat niet mochten cumuleren met die welke voortvloeiden uit de uitoefening van hun ambt, maar dat, in ruil daarvoor, die periode werd gevaloriseerd in de berekening van hun pensioen ten laste van de Schatkist.

De Franse Gemeenschapsregering wijst ten slotte erop dat de personeelsleden van het vrij onderwijs aanspraak kunnen maken op de pensioenregeling van de werknemers onder de wettelijke voorwaarden en dat de inrichtende machten van het vrij onderwijs op eigen kosten kunnen afwijken van de beperking van de cumulaties.

A.1.2.3. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat het verschil in behandeling evenredig is in zoverre het feit dat de jaren tijdens welke de leerkracht een schepenmandaat heeft uitgeoefend niet werden meegerekend voor het onderwijspensioen, werd gecompenseerd door het feit dat hij niet was onderworpen aan de verplichting om politiek verlot te nemen teneinde zijn mandaat uit te oefenen en dus in zekere mate de inkomsten van verschillende activiteiten kon cumuleren. Zij voegt eraan toe dat de betrokken persoon niet het voordeel van elk pensioen voor de cumulatieperiode wordt ontnomen, aangezien hij een specifiek pensioen van openbaar mandataris geniet, zoals bepaald in de wet van 8 december 1976 tot regeling van het pensioen van sommige mandatarissen en van dat van hun rechtverkrijgenden en, eventueel, een werknemerspensioen voor de periode tijdens welke hij zijn onderwijsambt als bijbetrekking heeft uitgeoefend, met toepassing van de wet van 5 augustus 1968 tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die

van de privésector. Ten slotte preciseert zij dat de gevolgen van het feit dat de cumulatieperiode niet wordt gevaloriseerd voor de berekening van het onderwijspensioen, beperkt zijn wegens de toepassing van artikel 4 van de wet van 10 januari 1974 tot regeling van de in aanmerkingneming van bepaalde diensten en van met dienstactiviteit gelijkgestelde perioden voor het toekennen en berekenen van pensioenen ten laste van de Staatskas, dat het niet mogelijk maakt een volledig pensioen ten laste van de Schatkist te verkrijgen in geval van cumulatie met een pensioen dat is verbonden aan de uitoefening van een politiek mandaat.

A.1.3.1. J.-M. Delobel is van mening dat de in het geding zijnde categorieën van personen met elkaar moeten worden vergeleken in het licht van het pensioen en niet in het licht van de beroepsrelatie met hun werkgever, relatie die te dezen geenszins een invloed heeft. Hij voegt eraan toe dat, krachtens artikel 24 van de Grondwet, de leden van het onderwijzend personeel van de verschillende netten gelijk moeten worden behandeld. Hij merkt overigens op dat de in het geding zijnde bepaling van toepassing is op alle leden van het onderwijzend personeel, ongeacht het betrokken net.

A.1.3.2. J.-M. Delobel betwist de verklaring van de Franse Gemeenschap volgens welke het personeelslid van het gesubsidieerd vrij onderwijs recht heeft op een pensioen van de privésector. Hij voert intendeel aan dat het personeelslid dat vastbenoemd is in het gesubsidieerd vrij onderwijs recht heeft op een pensioen ten laste van de Schatkist, terwijl het personeelslid dat niet vastbenoemd is geen aanspraak kan maken op een dergelijk pensioen. Hij is overigens van mening dat de mogelijkheid dat het personeelslid van het gesubsidieerd vrij onderwijs een bezoldiging krijgt die hoger ligt dan de door de subsidiërende overheid toegekende bezoldiging, naast het feit dat dit in de praktijk zeer zelden voorvalt, geenszins gevolgen heeft voor het onderwerp van de prejudiciële vragen.

A.1.3.3. J.-M. Delobel is van mening dat het gegeven dat de leden van het onderwijzend personeel niet ertoe verplicht waren politiek verlof te nemen en een politiek mandaat konden cumuleren met de uitoefening van hun ambt, terwijl de ambtenaren van de openbare sector politiek verlof moesten nemen, niet verklaart waarom de leerkrachten geen aanspraak zouden kunnen maken op een pensioen ten laste van de Schatkist op grond van de uitoefening van hun onderwijsambt. Hij voegt eraan toe dat het feit dat het politiek verlof niet kon worden toegekend aan de leden van het onderwijzend personeel bovendien te wijten was aan de nalatigheid van de Franse Gemeenschap, die het recht op het politiek verlof pas in 1996 heeft ingevoerd.

Ten aanzien van de tweede prejudiciële vraag

A.2.1.1. J.-M. Delobel is van mening dat de interpretatie die het Hof van Cassatie geeft aan artikel 5, eerste lid, c), van het koninklijk besluit van 15 april 1958 een indirecte beperking inhoudt van de uitoefening van het fundamenteel recht om te worden verkozen in zoverre de cumulatie van het onderwijsambt en de uitoefening van een schepenmandaat tot gevolg heeft dat het onderwijsambt wordt geacht een bijbetrekking te zijn, hetgeen voor de betrokkene vermogensrechtelijke nadelen met zich meebrengt. Hij zet in dat verband uiteen dat de statutaire situatie van de leerkracht die zijn ambt als bijbetrekking uitoefent, uiterst nadelig is, aangezien die geen enkele werkzekerheid noch enige kans op een vaste benoeming biedt, aangezien de bezoldiging wordt geblokkeerd op het minimum van de weddeschaal zonder rekening te houden met de anciënniteit en aangezien geen enkel pensioen ten laste van de Schatkist wordt uitgekeerd.

Hij is van mening dat een vergelijkbare beperking reeds door het Hof is veroordeeld in zijn arrest nr. 74/92 van 18 november 1992.

A.2.1.2. J.-M. Delobel preciseert dat men, tijdens zijn onderwijsloopbaan, steeds heeft beschouwd dat hij dat ambt als hoofdamt uitoefende en dat hij als dusdanig werd gesubsidieerd door de Franse Gemeenschap. Hij voegt eraan toe dat die laatste haar standpunt in dat verband heeft gewijzigd na de stellingname van de pensioenadministratie. Hij voert aan dat, indien hij had geweten dat de diensten die hij in het onderwijs presteerde, als bijbetrekking werden uitgeoefend, hij had kunnen beslissen om het aan hem voorgestelde schepenmandaat niet te aanvaarden. Hij leidt hieruit af dat de toepassing van de in het geding zijnde bepaling wel degelijk een beperking inhoudt van het recht om te worden verkozen.

Hij zet uiteen dat het, in de periode dat hij het onderwijsambt cumuleerde met het schepenambt, verworven was dat de in het geding zijnde bepaling het openbaar mandaat van burgemeester of schepen uitsloot van de bewoordingen « andere bezigheid ». Hij citeert in dat verband een nota van de minister van Nationale Opvoeding van 12 september 1986 en naar een brief van de minister van Opvoeding en Wetenschappelijk Onderzoek van

14 september 1989. Hij is bijgevolg van mening dat het dus gewettigd is dat hij de cumulatie van zijn schepenambt met dat als lid van het onderwijzend personeel niet aangaf.

A.2.2.1. De Franse Gemeenschapsregering merkt op dat de in het geding zijnde bepaling, zoals geïnterpreteerd door het Hof van Cassatie, geen enkele regel inzake verkiesbaarheid of onverenigbaarheid invoert die van toepassing is op een of meer ambten van plaatselijke openbare mandatarissen, zoals dat van schepen. Zij onderstreept dat die bepaling het een leerkracht integendeel mogelijk maakte zijn prestaties in het onderwijs tegelijk uit te oefenen met een mandaat van schepen en de inkomsten uit die twee activiteiten te cumuleren. Zij geeft toe dat die cumulatie, gedurende de betwiste periode, tot gevolg had dat die periode niet in aanmerking werd genomen voor de berekening van zijn onderwijspensioen, maar merkt op dat de uitoefening van het schepenmandaat wordt bezoldigd en recht geeft op een specifiek pensioen zoals bepaald bij de wet van 8 december 1976. Zij voert aan dat het arrest nr. 74/92 van het Hof geenszins kan worden omgezet naar de onderhavige zaak, daar in dat arrest sprake was van een algemene onverenigbaarheid tussen de uitoefening van een openbaar ambt en een politiek mandaat.

A.2.2.2. De Franse Gemeenschapsregering herinnert eraan dat het recht om te kiezen en dat om te worden verkozen niet absoluut zijn en het voorwerp kunnen uitmaken van beperkingen. Zij is van mening dat de eventuele geldelijke nadelen die zijn verbonden aan de cumulatie van een ambt van gemeentelijk mandataris met het onderwijsambt geen afbreuk doen aan de essentie zelf van het recht om te worden verkozen en de door de wetgever nagestreefde doelstellingen niet op onevenredige wijze belemmeren.

A.2.3. J.-M. Delobel is van mening dat de Franse Gemeenschap het feit dat hij gedurende de betwiste periode op rechtmatige wijze de twee ambten heeft kunnen cumuleren, niet kan aanvoeren om de aantasting van het recht om te worden verkozen, die de in het geding zijnde bepaling inhoudt, te verantwoorden.

- B -

Ten aanzien van de in het geding zijnde bepaling

B.1.1. De prejudiciële vragen hebben betrekking op artikel 5, eerste lid, c), van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, vóór de wijziging ervan bij artikel 1 van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 2 juni 1995 en bij artikel 1 van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 24 oktober 1996. Het Hof wordt ondervraagd over die bepaling, in de op het bodemgeschil toepasselijke versie ervan die volgt uit de vervanging ervan bij artikel 44, § 1, van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen.

In die versie bepaalt het voormelde artikel 5, eerste lid, c) :

« Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

Bijbetrekking : het ambt met al dan niet volledige prestaties, dat aan een of meer bij de onderhavige bezoldiging beoogde scholen of instellingen wordt uitgeoefend door het personeelslid :

[...]

c) dat uit hoofde van elke andere bezigheid en/of wegens het genot van een pensioen ten laste van de Openbare Schatkist, bruto-inkomsten heeft waarvan het bedrag gelijk is aan of hoger is dan dat van de brutobezoldiging, die het zou verkrijgen indien het zijn ambt als hoofdambt met volledige prestaties uitoefende, maar berekend op het minimum van de weddeschaal.

[...] ».

B.1.2. Bij zijn arrest van 14 maart 2011, dat werd gewezen in de voor het verwijzende rechtcollege hangende zaak, heeft het Hof van Cassatie geoordeeld dat, « om te bepalen of het personeelslid van het onderwijs van de Franse Gemeenschap een ambt in bijberoep heeft uitgeoefend, [...] voormeld artikel 5, eerste lid, c), de inkomsten uit de uitoefening van een mandaat van schepen niet [uitsluit] ».

B.1.3. Daaruit volgt dat gedurende de periode waarin die bepaling van toepassing was, het mandaat van schepen moest worden beschouwd als een « andere bezigheid » en dat het lid van het onderwijzend personeel dat gelijktijdig met zijn ambt van leerkracht of directeur van een instelling houder was van een schepenmandaat, dat ambt als bijbetrekking uitoefende.

Het Hof onderzoekt de in het geding zijnde bepaling in die interpretatie.

B.2.1. Artikel 78, eerste en tweede lid, van de wet van 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen, vóór de wijziging ervan bij de wet van 3 februari 2003 houdende diverse wijzigingen aan de wetgeving betreffende de pensioenen van de openbare sector, bepaalde :

« De in artikel 77 bedoelde personen kunnen aanspraak maken op een rustpensioen ten laste van de Openbare Schatkist onder dezelfde voorwaarden en volgens dezelfde modaliteiten als de rijksambtenaren, onverminderd de toepassing van de bijzondere bepalingen die dit hoofdstuk bevat.

De ambten uitgeoefend in het vrij secundair onderwijs met volledig leerplan of in het vrij hoger niet-universitair onderwijs met volledig leerplan kunnen slechts aanleiding geven tot de toekenning van een pensioen indien ze als hoofdambt werden uitgeoefend ».

Het voormelde artikel 77 had onder meer betrekking op « de vastbenoemde of daarmee gelijkgestelde personeelsleden van het niet-universitair onderwijs die in die hoedanigheid in de weddetoelageregeling zijn opgenomen ».

B.2.2. De betrokken personen kunnen bijgevolg geen pensioen verkrijgen ten laste van de Schatkist dat is berekend op basis van hun activiteit als lid van het onderwijzend personeel, wanneer die laatste gelijktijdig met een schepenmandaat is uitgeoefend.

Ten aanzien van de eerste prejudiciële vraag

B.3.1. Met de eerste prejudiciële vraag wordt het Hof verzocht de situatie van de leden van het onderwijzend personeel die, gedurende de periode waarin de in het geding zijnde bepaling van toepassing was in de in B.1.1 geciteerde versie, een schepenmandaat uitoefenden te vergelijken met die van de personeelsleden van de andere overheidsdiensten die, gedurende dezelfde periode, eenzelfde mandaat uitoefenden.

B.3.2. In tegenstelling tot hetgeen de Franse Gemeenschapsregering beweert, kunnen de categorieën van de leden van het onderwijzend personeel en van de personeelsleden van de andere overheidsdiensten, in zoverre zij een ambt bekleden dat in principe het recht opent op een pensioen ten laste van de Schatkist, op relevante wijze worden vergeleken wat betreft hun recht om dat pensioen te verkrijgen en wat de berekening van het pensioen betreft.

B.4.1. Het in de prejudiciële vraag beoogde verschil in behandeling tussen de leerkrachten en de personeelsleden van de overheidsdiensten vloeit voort uit de combinatie van de in het geding zijnde bepaling, geïnterpreteerd zoals vermeld in B.1.2, en het voormelde artikel 78, tweede lid, van de wet van 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen.

B.4.2. De in het geding zijnde bepaling is een element van de bezoldigingsregeling van het onderwijzend personeel. Zij wordt verantwoord door overwegingen die eigen zijn aan die sector, en die te maken hebben met de wens dat leerkrachten zich volledig zouden inzetten voor hun ambt, in het belang van het onderwijs zelf, maar ook met de wil om hun de mogelijkheid te bieden om, in zekere mate, hun ambt te cumuleren met een andere betrekking, als loontrekkende of zelfstandige (*Parl. St.*, Kamer, 1972-1973, nr. 653/2, p. 2).

B.5.1. Het in de prejudiciële vraag beoogde verschil in behandeling berust op het criterium van de rechtspositie van leerkrachten, dat objectief en pertinent is. Voor leerkrachten gelden immers specifieke wettelijke, decretale en reglementaire bepalingen, die rekening houden met de bijzondere kenmerken van hun ambt. Zo is de uitoefening van het ambt in bijbetrekking of in hoofdamt een begrip dat eigen is aan hun rechtspositie, net zoals de gevolgen die verbonden zijn aan de kwalificatie van het ambt als hoofdamt of bijbetrekking.

B.5.2. Wat in het bijzonder de regels voor het cumuleren van een ambt in het onderwijs of in een andere overheidsdienst met de uitoefening van een politiek mandaat betreft, hebben de verschillende bevoegde wetgevers een aparte reglementering uitgewerkt. Zo sluit de wet van 18 september 1986 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten de personeelsleden van de door de Staat gesubsidieerde of erkende onderwijsinstellingen uit van het toepassingsgebied ervan (artikel 1, § 1, derde lid). Op dezelfde wijze zijn de pertinente bepalingen in de Franse Gemeenschap op dat gebied niet van toepassing op de leden van het onderwijzend personeel (besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 3 juli 2001 waarbij het politiek verlof wordt ingesteld voor de personeelsleden van de Diensten van de Regering van de Franse Gemeenschap, van de « Office de la Naissance et de l'Enfance », van het Commissariaat-Generaal voor Internationale Betrekkingen van de Franse Gemeenschap en van de Dienst voor heffing van het kijk- en luistergeld van de Franse Gemeenschap, opgeheven en vervangen bij het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 2 juni 2004 betreffende de verloven en afwezigheden van de personeelsleden van de Diensten van de Regering van de Franse Gemeenschap, de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector en de instellingen van openbaar nut die onder het Comité van Sector XVII ressorteren). Omgekeerd zijn in de Franse Gemeenschap in dat verband specifieke bepalingen betreffende de leerkrachten aangenomen (besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 24 oktober 1996 tot wijziging van de reglementering betreffende het statuut van de leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel, van het opvoedend hulppersoneel, van het paramedisch personeel, van het psychologisch personeel en van het sociaal personeel der inrichtingen voor kleuter-, lager, buitengewoon, middelbaar, technisch, kunst- en normaalonderwijs van de Franse Gemeenschap, alsmede der internaten die van deze inrichtingen afhangen en van de leden van de inspectiedienst die belast is met het toezicht op deze inrichtingen).

B.5.3. Daaruit volgt dat, gedurende de periode waarop het voor het verwijzende rechtscollege hangende geschil betrekking heeft, de leden van het onderwijzend personeel die een schepenmandaat uitoefenden zich in een andere reglementaire situatie bevonden dan de personeelsleden van de andere overheidsdiensten, die eenzelfde mandaat uitoefenden, aangezien voor die laatsten de reglementering betreffende het politiek verlof toepasselijk was, terwijl een dergelijke reglementering niet bestond voor de leerkrachten. Dat verschil in situatie rechtvaardigt het verschil in behandeling dat in de prejudiciële vraag in het geding is.

Voor het overige belet de omstandigheid dat er op dat ogenblik geen specifieke reglementering bestond voor het cumuleren van een ambt van leerkracht in de Franse Gemeenschap en een openbaar mandaat niet te oordelen dat een lid van het onderwijzend personeel dat een schepenmandaat uitoefende, zich in de situatie bevond die wordt beoogd door artikel 5, eerste lid, c), van het koninklijk besluit van 15 april 1958, en bijgevolg het ambt van leerkracht uitoefende in bijbetrekking.

B.6. Ten slotte had de in het geding zijnde bepaling geen onevenredige gevolgen. Zij verbood immers niet het betrokken ambt en het betrokken mandaat, alsook de overeenstemmende bezoldigingen, te cumuleren. Bovendien wordt, krachtens de wet van 8 december 1976 tot regeling van het pensioen van sommige mandatarissen en van dat van hun rechtverkrijgenden, een pensioen toegekend aan openbare mandatarissen.

B.7. De eerste prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Ten aanzien van de tweede prejudiciële vraag

B.8. Met de tweede prejudiciële vraag wordt het Hof verzocht de houders van een mandaat van burgemeester of schepen die lid zijn van het onderwijzend personeel en de houders van eenzelfde openbaar mandaat die een ander beroep in de overheidssector uitoefenen, te vergelijken in zoverre de in het geding zijnde bepaling een indirecte beperking van de uitoefening van het verkiesbaarheidsrecht zou inhouden voor de eerstgenoemden, en niet voor de laatstgenoemden.

B.9. Het kiesrecht en het verkiesbaarheidsrecht zijn fundamentele politieke rechten in een rechtsstaat, die, krachtens de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, zonder discriminatie moeten worden gewaarborgd. Die rechten zijn evenwel niet absoluut. Zij kunnen worden beperkt op voorwaarde dat die beperkingen een wettig doel nastreven en evenredig zijn met dat doel.

B.10.1. De in het geding zijnde bepaling voert geen enkele onverenigbaarheid in tussen een ambt in het onderwijs en de uitoefening van een schepenmandaat. Zij voert evenmin een grond van onverkiesbaarheid in.

B.10.2. Vanuit de overweging dat het lid van het onderwijzend personeel dat een inkomen ontvangt uit de uitoefening van een schepenmandaat zijn ambt in bijbetrekking uitoefent, voert de in het geding zijnde bepaling evenmin een indirecte beperking in van het verkiesbaarheidsrecht van de betrokken mandatarissen. De geldelijke gevolgen en de gevolgen voor de loopbaan van leerkracht die voortvloeien uit het feit dat het ambt als bijbetrekking wordt gekwalificeerd, zijn immers beperkt tot de periode van de cumulatie, en zij worden gecompenseerd door de bezoldiging die verbonden is aan de uitoefening van het schepenmandaat en door het recht op pensioen dat eruit zal voortvloeien, zoals vermeld in B.6.

B.11. Voor het overige blijkt uit het antwoord op de eerste prejudiciële vraag dat het verschil in behandeling tussen de leden van het onderwijzend personeel en diegenen die een ander beroep in de overheidssector uitoefenen, niet zonder redelijke verantwoording is.

B.12. De tweede prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 5, eerste lid, c), van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs, zoals ingevoegd bij artikel 44 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 1 oktober 2015.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels